

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11CoCsp/19/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6623201256
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Danica Kočičková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6623201256.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Danice Kočičkovej a sudcov JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, v právnej veci žalobcov: 1/ A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. D.. E. XXX/XX, XXX XX F., štátny občan SR a 2/ G. H., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom B. S. E. XXX/XX, XXX XX F., štátny občan SR, proti žalovanému: Slovenská sporiteľňa, a. s., so sídlom Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Lučenec č. k. 13Csp/31/2023-104 zo dňa 24. apríla 2023, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu vo výroku I., ktorým okresný súd uložil žalovanému povinnosť zdržať sa realizácie výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou nehnuteľností zapísaných na Liste vlastníctva číslo XXXX, katastrálne územie F., obec Halič ako C-KN parcela číslo 462/6 o výmere 396 m², zastavaná plocha a nádvorie, C-KN parcela číslo 462/24 o výmere 400 m², záhrada a rodinný dom súpisné číslo XXX I. J. K. I. L. XXX/X, pozostávajúceho z prevodu nehnuteľností, do právoplatného skončenia konania o určenie, že tieto nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom, vedeného na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 13Csp/31/2023, potvrdzuje.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým uznesením okresný súd uložil žalovanému povinnosť zdržať sa realizácie výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou nehnuteľností zapísaných na Liste vlastníctva číslo XXXX, katastrálne územie F., obec Halič ako C-KN parcela číslo 462/6 o výmere 396 m², zastavaná plocha a nádvorie, C-KN parcela číslo 462/24 o výmere 400 m², záhrada a rodinný dom súpisné číslo XXX, postavený na C-KN parcele číslo 462/6, do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 13Csp/31/2023 o určenie, že nehnuteľnosti, špecifikované v petite návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nie sú zaťažené záložným právom (výrok I.). Zároveň okresný súd návrh žalobcov 1/ a 2/ (ďalej aj „žalobcovia“) na nariadenie neodkladného opatrenia v časti uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa vypratania predmetných nehnuteľností a zasahovania do užívacích práv žalobcov 1/, 2/, zamietol (výrok II.).

1.1 V odôvodnení predmetného uznesenia okresný súd uviedol, že žalobcovia 1/ a 2/ sa žalobou podanou vo veci samej spojenou s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhajú určenia, že nehnuteľnosti v podielovom spoluvlastníctve žalobcov, zapísané pre k. ú. a obec Halič na LV č. XXXX ako rodinný dom súpisné číslo XXX, postavený na C-KN parcele číslo 462/6, C-KN parcela číslo 462/6 a C-KN parcela číslo 462/24, nie sú zaťažené záložným právom. Žalobcovia v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uviedli, že žalobca 1/ uzatvoril dňa 19. 08. 2016 so žalovaným Zmluvu o hypotekárnom úvere č. 5114857486 na celkovú sumu 83.500,- Eur a rovnako dňa 19. 08. 2016 uzatvoril žalobca 2/ so žalovaným Zmluvu o splátkovom úvere č. 5116997562 na celkovú sumu 19.800,- Eur. Súčasťou obidvoch úverových zmlúv boli záložné zmluvy k nehnuteľnostiam zo dňa 19. 08. 2016. Koncom roka 2019 sa žalobcovia dostali do dočasných finančných problémov z dôvodu straty príjmu a vážnych zdravotných problémov. Z uvedených dôvodov vyhlásil dňa 22. 10. 2019 žalovaný predčasnú

splatnosť úveru a dňa 16. 01. 2020 zaslal listom žalobcom oznámenie o začatí výkonu záložného práva. Následne sa žalobcovia na príslušných webových stránkach dozvedeli, že spoločnosť DUPOS dražobná spoločnosť, spol. s r. o., Trnava dala vypracovať súdnemu znalcovi M. A. J. znalecký posudok, ktorý nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcov ocenil na celkovú sumu 180.000,- Eur a súčasne sa žalobcovia dozvedeli, že dňa 28. 04. 2023 o 10.00 hod. sa má uskutočniť prvé kolo dobrovoľnej dražby. V uvedenej súvislosti žalobcovia uviedli, že dražobník im nezaslal znalecký posudok a ani im nedoručil oznámenie o konaní dražby; o týchto skutočnostiach sa dozvedeli len náhodou na základe informácií získaných z webových stránok, preto majú dôvodné obavy, že žalovaný predmetné nehnuteľnosti speňaží na dražbe skôr, ako súd rozhodne o určení neplatnosti právnych úkonov záložného veriteľa pri realizácii výkonu záložného práva. V nadväznosti na uvedené žalobcovia v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uviedli, že „namiesto ústretovosti a snahy banky preklenúť náročnú situáciu dlžníkov a pomôcť im v ťažkej situácii, kedy neboli schopní splatiť splátku úveru, sa dočkali oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, ktorým ich banka vyzvala k zaplateniu celého dlhu, ktorý ak neuhradia do 15 dní prístupí banka k vymáhaniu pohľadávky niektorým zo spôsobov ustanovených platnými právnymi predpismi, teda k uplatneniu záložného práva na ich jediné obydlie, pričom banka nebrala vôbec ohľad na ich bezvýhodiskovú situáciu“. Žalobcovia v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uviedli, že podľa ich názoru banka už pri uzatváraní úverových zmlúv konala nekalo, keď dojednala nepriateľné zmluvné podmienky s poukazom na ustanovenia § 52, § 53 a § 54 zákona č. 40/1964 Zb., Občianskeho zákonníka, čím porušila § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. V uvedenej súvislosti poukázali žalobcovia na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/151/2013 a sp. zn. 18Co/109/2019 vo vzťahu k neplatnosti právnych úkonov - úverových zmlúv, na základe ktorých bol dlžníkom – žalobcom 1/ a 2/ poskytnutý úver pri zneužití ich tiesne za neprimerané protiplnenie a uviedli, že pri tzv. civilnoprávnej úžere je právny úkon absolútne neplatný pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 Občianskeho zákonníka).

1.3 Okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého uznesenia ďalej uviedol, že záložnou zmluvou k nehnuteľnostiam, uzatvorenou medzi žalovaným ako záložným veriteľom a žalobcom 1/ A. B. ako záložcom, bolo zriadené záložné právo v prospech banky (žalovaného) ako záložného veriteľa na zabezpečenie pohľadávky banky voči dlžníkovi G. H. (správne má byť voči dlžníkovi A. B. - vid' č. I. 47-49 spisu) vzniknutej na základe Zmluvy o hypotekárnom úvere, uzatvorenej dňa 19. 08. 2016 na nehnuteľnosti, tvoriace predmet záložného práva, špecifikované v záložnej zmluve. Z oznámenia o začatí výkonu záložného práva zo dňa 16. 01. 2020, adresovaného žalobcovi 1/ A. B. okresný súd zistil, že žalovaný žalobcovi 1/ oznámil, že začína výkon záložného práva v zmysle § 151I ods. 1 Občianskeho zákonníka vo vzťahu ku Zmluve o hypotekárnom úvere č. 5114857486 na nehnuteľnosti tvoriace predmet záložného práva v zmysle Záložnej zmluvy zo dňa 19. 08. 2016. Z potvrdenia Obecného úradu Halič (č. I. 30) zo dňa 03. 04. 2023 okresný súd zistil, že v rodinnom dome súpisné číslo 506 majú hlásený trvalý pobyt osoby N. O., nar. XX. XX. XXXX, M. B., nar. XX. XX. XXXX, A. B., nar. XX. XX. XXXX, A. B., nar. XX. XX. XXXX, G. D., nar. XX. XX. XXXX, B. D., nar. XX. XX. XXXX a G. H., nar. XX. XX. XXXX. Z výpisu z LV č. XXXX, k. ú. a obec Halič, vyhotoveného dňa 05. 04. 2023, okresný súd zistil, že vlastníkom C-KN parciel č. 462/6 a 462/24, ako aj rodinného domu D. L. XXX postaveného na parcele č. 462/6 je v podiely 2/3 žalobca 1/ A. B. a v podiely 1/3 žalobca 2/ G. H.. V časti C Ľarchy je poznamenané záložné právo pod poradovým číslom 1 v prospech Slovenskej sporiteľne, a. s. pod č. V 3896/16 z 13. 09. 2016 a č. V 3084/16 z 13. 09. 2016. Zároveň z LV č. XXXX vyplýva, že na príslušnom LV je zapísané oznámenie o začatí výkonu záložného práva zo dňa 20. 01. 2020 u oboch podielových spoluvlastníkov, rovnako ako aj oznámenie o dobrovoľnej dražbe DÚ-POS DD63/2022 z 21. 03. 2023 zapísané 29. 03. 2023 vo vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam.

1.4 Okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého uznesenia odcitoval ust. § 324 ods. 1, 2 a 3, ust. § 325 ods. 1 a ods. 2 písm. c), ust. § 328 ods. 1 a 2, ust. § 329 ods. 1, ust. § 330 ods. 1 a 3 ust. § 333 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z., Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a uviedol, že neodkladné opatrenie je mimoriadnym prostriedkom súdnej ochrany, ktoré súd môže nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery medzi stranami. Splnenie aspoň jedného zo zákonných predpokladov nariadenia neodkladného opatrenia musí súd primárne vyhodnotiť na základe návrhu, a to z rozhodujúcich skutočností, ktoré podľa žalobcu/žalobcov odôvodňujú potrebu neodkladnej úpravy pomerov. Žalobca musí opísaním rozhodujúcich skutočností presvedčiť súd o potrebe nariadenia neodkladného opatrenia v záujme dosiahnutia jeho ochranného účelu, ktorý je pre tento inštitút charakteristický. To predstavuje argumentačnú líniu v zmysle zákonom vyžadovaného odôvodnenia nariadenia neodkladného opatrenia. Rozhodujúce skutočnosti musí žalobca náležitým

spôsobom osvedčiť, čo (osvedčenie rozhodujúcich skutočností) z kvalitatívneho hľadiska nedosahuje intenzitu dokazovania v zmysle ustanovenia § 185 a nasl. CSP.

1.5 V nadväznosti na uvedené okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého uznesenia uviedol, že pomery, ktoré majú byť neodkladným opatrením upravené, musia mať vždy povahu právnych vzťahov. Potreba úpravy právnych pomerov musí byť bezodkladná, čo zahŕňa aj prvok naliehavosti a nevyhnutnosti. Neodkladné opatrenie bude spravidla opodstatnené, ak žalobcovi/žalobcom hrozí vznik alebo rozširovanie škody, či inej ujmy, ak dochádza k porušovaniu alebo ohrozeniu jeho/ich práv a oprávnených záujmov, prípadne ak hrozí zhoršenie jeho/ich právnej pozície do takej miery, že by sa mu/ im viac neoplatilo uchádzať o konečnú súdnu ochranu. V súvislosti s vyhodnotením potreby bezodkladne upraviť pomery musí súd nevyhnutne skúmať aj splnenie ďalších predpokladov na nariadenie neodkladného opatrenia a otázku ich osvedčenia zo strany žalobcu/žalobcov, vrátane hodnoverného osvedčenia dôvodnosti a trvania nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. V nadväznosti na uvedené okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého uznesenia ďalej uviedol, že žalobcovia sa domáhajú jednak žalobou podanou vo veci samej určenia, že záložné právo neexistuje, resp. že nehnuteľnosti špecifikované v petite žaloby nie sú zaťažené záložným právom a zároveň podali návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd zakázal žalovanému ako záložnému veriteľovi zdržať sa výkonu záložného práva speňažením predmetu záložného práva dobrovoľnou dražbou, vypratania týchto nehnuteľností a zasahovania do užívacích práv žalobcov v intenciách navrhovaného petitu. Neodkladnosť potreby dočasnej úpravy pomerov medzi stranami sporu do rozhodnutia vo veci samej o určenie existencie, resp. neexistencie záložného práva, je potrebné podľa okresného súdu vidieť v tom, že dobrovoľná dražba, ktorej vykonanie sa v rámci realizácie výkonu záložného práva navrhuje ako taká zasahuje do vlastníckeho práva žalobcov, ktorí eventuálnym udelením príklepu vlastnícke právo strácajú a zároveň vydražiteľ nadobúda k predmetu dražby vlastnícke právo a s ním spojené práva a povinnosti. Udelením príklepu na dobrovoľnej dražbe v prospech tretej osoby by sa táto tretia osoba stala vlastníkom vydražených nehnuteľností. Žalobcovia ako pôvodní podieloví spoluvlastníci vydražených nehnuteľností by mali právo v zmysle zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách dražbu, resp. konanie, ktoré jej predchádzalo na súde napadnúť žalobou o neplatnosť. Aby sa predišlo prípadným ďalším sporom, predmetom ktorých by bolo vyriešenie otázky platnosti či neplatnosti dobrovoľnej dražby za stavu, keď posúdenie samotnej existencie záložného práva je predmetom konania, je podľa okresného súdu dôvodné vyhovieť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, predmetom ktorého je uloženie povinnosti žalovanému zdržať sa výkonu záložného práva, keďže žalobcovia osvedčili základné skutočnosti, ktorými je uzatvorenie – existencia záložnej zmluvy, začatie výkonu záložného práva, spoluvlastnícke právo žalobcov k predmetu záložného práva, preto okresný súd návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v rozsahu vymedzenom vo výroku I. odvolaním napadnutého uznesenia vyhovel; v rozsahu vymedzenom vo výroku II. odvolaním napadnutého uznesenia, okresný súd návrh žalobcov na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol konštatujúc, že neodkladnosť takejto úpravy nevyplývala z osvedčených skutočností a žalobcovia neosvedčili, že by zo strany žalovaného došlo k pokusu o vypratanie predmetných nehnuteľností, prípadne k iným zásahom do užívacích práv žalobcov s výnimkou začatia výkonu záložného práva speňažením predmetných nehnuteľností a tým k eventuálnej zmene vlastníckej štruktúry dotknutých nehnuteľností.

2. Proti predmetnému uzneseniu súdu prvej inštancie sa žalovaný odvolal a v odvolaní uviedol, že v súlade s príslušnými ustanoveniami Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov podáva v zákonom stanovenej lehote proti uzneseniu súdu prvej inštancie odvolanie, ktorým ho napáda v rozsahu prvého výroku (výrok I.), ktorým bolo nariadené neodkladné opatrenie. Žalovaný v odvolaní ďalej uviedol, že odvolanie odôvodňuje tým, že súd prvej inštancie mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ CSP a článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd), že konanie pred súdom prvej inštancie malo tzv. inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d/ CSP), ďalej tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP) a tiež tým, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP).

2.1 V nadväznosti na uvedené žalovaný v odvolaní uviedol, že súd môže nariadiť neodkladné opatrenie iba ak je aspoň osvedčená danosť práva, t. j. vecná aktívna legitímácia žalobcu a osvedčenie, že uplatňovaný nárok nie je zjavne neopodstatnený (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn.

4Obo/162/2008 zo dňa 16. 12. 2008). Súd sa teda musí zaoberať dôvodnosťou návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj z hľadiska právneho posúdenia veci. Najmä musí identifikovať právne významné skutočnosti a relevantné právne normy, subsumovať skutočnosti pod jednotlivé ustanovenia právnych noriem a vyvodiť správne právne závery (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo/3/2010 zo dňa 29. 07. 2010). Úplne rovnako sa k príslušnej požiadavke stavia podľa žalovaného aj súčasná procesnoprávna veda, kde sa uvádza, že „procesné zabezpečenie musí mať vždy nevyhnutne vzťah ku konkrétnemu hmotnoprávnemu nároku, a to aj pokiaľ nejde o neodkladné opatrenie nariadené počas konania alebo pred nadväzujúcim konaním vo veci samej. Z povahy veci vyplýva, že zjavne nedôvodnému alebo neexistujúcemu nároku nemožno poskytnúť ochranu prostredníctvom neodkladného opatrenia. Bez osvedčenia dôvodnosti chráneného nároku neprichádza nariadenie neodkladného opatrenia do úvahy (Števček, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, str. 1106)“. Zároveň sa musí spravdepodobnenie nároku zakladať na zistení, že jeho hmotnoprávna relevancia sa javí pravdepodobnejšia ako všetky ostatné možnosti. Súd prvej inštancie na splnenie predmetnej podmienky poskytnutia neodkladnej ochrany neposkytol podľa žalovaného v odôvodnení odvolaním napadnutého uznesenia žiadne vysvetlenie, obmedzil sa výlučne len na zrekapitulovanie predmetu sporu, keď uviedol, že „žalobcovia sa domáhajú jednak vo veci samej určenia, že záložné právo neexistuje, resp. že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom a zároveň so žalobou podávajú tiež návrh na nariadenie neodkladného opatrenia“. Pri vydaní odvolaním napadnutého uznesenia súd prvej inštancie porušil podľa žalovaného požiadavku, aby z jeho odôvodnenia bolo pre adresáta nariadeného zákazu zistiteľné, ktoré skutočnosti hodnoverne osvedčujú dôvodnosť a trvanie nároku (§ 326 ods. 1 CSP) a ktoré skutočnosti boli ustálené a akceptované v rozsahu potrebnom pre okamžitý autoritatívny zásah súdu do zákonných práv žalovaného, a to vrátane opísania ako boli príslušné skutočnosti osvedčené. V uvedenej súvislosti žalovaný v odvolaní uviedol, že rešpektuje, že vo fáze konania, v ktorej sa rozhoduje o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nie je možné vykonávať dokazovanie v takom rozsahu a kvalite, aké sú vyhradené pre konanie vo veci samej, rezolútne však odmieta, aby tieto znížené nároky na dokazovanie rezultovali do opačného extrému, a to že „navrhovateľ neodkladného opatrenia môže v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhlásiť doslova čokoľvek, suverénne sa dovoľávať určitých striktných právnych účinkov a súd tieto tvrdenia navrhovateľa jednoducho nekriticky prevezme bez akéhokoľvek posúdenia, či im vôbec zodpovedajú konkrétne a relevantné skutkové tvrdenia a dôkazy, ani ich nekonfrontuje s inými tvrdenými skutočnosťami, ktoré navrhovateľom neodkladného opatrenia tvrdené právne účinky priamo vylučujú“. V uvedenej súvislosti žalovaný položil v odvolaní nasledovnú otázku: „na základe čoho súd prvej inštancie dospel k záveru, že premlčanie záložného práva sa javí ako pravdepodobná možnosť, dokonca pravdepodobnejšia ako ostatné možnosti, keď žalobcovia produkovali len dve skutkové tvrdenia, na jednej strane, že ku dňu 22. 10. 2019 bola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, avšak na inom mieste explicitne priznali, že listom zo dňa 16. 01. 2020 im bolo oznámené začatie výkonu záložného práva“. To podľa žalovaného znamená, že samotní žalobcovia tvrdili, že žalovaný vykonal úkon, s ktorým sa aj podľa relevantnej judikatúry Najvyššieho súdu spája spočívanie premlčacej doby. Žiadne ďalšie konkrétne tvrdenia vo vzťahu k premlčaniu záložného práva potom už prednesené žalobcami neboli.

2.2 Žalovaný v odvolaní ďalej uviedol, že odvolaním napadnuté uznesenie neumožňuje pre absenciu riadneho odôvodnenia vytvoriť si predstavu o tom, na akom aspoň pravdepodobnom nároku je neodkladné opatrenie založené a už vôbec neumožňuje zistenie, či jeho hmotnoprávna relevancia sa javí ako najpravdepodobnejšia možnosť. Poukázal pritom na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci N. P. v. Španielsko zo dňa 21. 01. 1999, č. 30544/96, kde sa uvádza, že „súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sú založené“. Ďalej poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 115/03 zo dňa 03. 07. 2003, kde sa uvádza, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ a tiež na nález Ústavného súdu ČR sp. zn. II. ÚS 1117/22 zo dňa 14. 02. 2023, kde sa uvádza: „Z odôvodnenia rozhodnutia všeobecného súdu musia byť jednoznačne zrejmé dôvody, pre ktoré súd predbežné opatrenie nariaďuje. V opačnom prípade sa jedná o svojvôľu zo strany všeobecného súdu, ktorá predstavuje porušenie ústavne zaručených práv na spravodlivý proces a na ochranu vlastníctva zaručených článkom 36 ods. 1 a článkom 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd“.

2.3 Sumarizujúc vyššie uvedené, súd prvej inštancie v odôvodnení odvolaním napadnutého uznesenia úplne podľa žalovaného rezignoval na aspoň stručné popísanie konkrétnych skutočností, v ktorých vzhliadol naplnenie požiadavky aspoň pravdepodobného práva v hypotéze relevantnej procesnoprávnej normy. Zdôraznil, že v právnej náuke a v aplikačnej praxi nikdy neexistovala pochybnosť, že ak súd opomenie odôvodniť splnenie niektorých z podmienok (znakov) obsiahnutých v hypotéze právnej normy, ktoré musia byť splnené súčasne, ide o nedostatočne vyloženú a zdôvodnenú právnu argumentáciu, resp. nedostatočne zdôvodnenú subsumciu skutkového stavu pod právnu normu. Spolu s vyššie popísanou absenciou riadneho odôvodnenia odvolaním napadnutého uznesenia kumulatívne podľa žalovaného pôsobí aj ďalší zásah do ústavou zaručeného práva žalovaného na spravodlivé súdne konanie; súd prvej inštancie podľa žalovaného pred rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nedal žalovanému príležitosť, aby sa k nemu vyjadril. Aj keď procesnoprávna úprava umožňuje nariadenie neodkladného opatrenia, aj bez vyjadrenia protistrany (§ 329 ods. 1 CSP), nemá podľa žalovaného na mysli žiadny dôvod, aby sa predmetné ustanovenie neaplikovalo so zreteľom na zásadu rovnosti strán sporu (čl. 6 ods. 1 Základných princípov Civilného sporového poriadku) a s právom strany na vyjadrenie (čl. 9 Základných princípov Civilného sporového poriadku) ako to koniec koncov vyžaduje aj čl. 3 ods. 1 Základných princípov Civilného sporového poriadku a ako to opakovane uvádza Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach, že miera osvedčovania rozhodujúcich skutočností má byť závislá najmä od naliehavosti potrebného riešenia (napríklad Uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/149/2010 zo dňa 05. 08. 2010). Keďže súd prvej inštancie pri nariadení neodkladného opatrenia nebol pod žiadnym bezprostredným časovým tlakom, nepochybne mohol žalovanému túto príležitosť vytvoriť. Od podania návrhu dňa 05. 04. 2023 do vydania odvolaním napadnutého uznesenia dňa 24. 04. 2023 bol podľa žalovaného jednoznačne časový úsek, úplne postačujúci na umožnenie výkonu procesných práv, nielen žalobcom ale aj protistrane. Nemožno podľa žalovaného súhlasiť ani so spôsobom, akým sa odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie vyporiadalo so splnením ďalšieho zásadného predpokladu poskytnutia neodkladnej ochrany – hroziacim ireverzibilným stavom. Potreba naliehavej a nevyhnutnej úpravy pomerov spočíva v tom, že nenariadením neodkladného opatrenia zo strany súdu by vznikol priestor pre konanie, ktoré by vytvorilo nezvratný stav, prípadne pre také konanie, ktoré by viedlo k neodstrániteľným následkom. Je však nespochybniteľnou legislatívnou realitou, že zákon č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov explicitne upravuje silné a účinné garancie pre zvrátenie dražobného procesu, či jeho parciálnych dôsledkov, ak by nimi došlo k zásahu do práv vlastníka predmetu dražby, keď sa na základe ustanovenia § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z. možno domáhať určenia neplatnosti dobrovoľnej dražby, ak sa spochybňuje platnosť záložnej zmluvy, alebo ak boli porušené ustanovenia zákona. Základným účinkom procesného úspechu takejto žaloby je ex lege obnovenie vlastníckeho práva predchádzajúceho vlastníka (§ 21 ods. 5 zákona č. 527/2002 Z. z.). Ustanovenie § 33 ods. 2, druhá a tretia veta zákona č. 527/2002 Z. z. zakladá absolútnu objektívnu zodpovednosť záložného veriteľa za nesprávnosť jeho vyhlásenia o tom, že predmet dražby je možné dražiť, napr. vo vzťahu k výške zabezpečenej pohľadávky, ktorá by mala byť uspokojená z výťažku dražobného speňaženia zábezpeky. Je teda neudržateľnou argumentácia, že možnosť iniciovania sporu o neplatnosť dražby má byť nepostačujúca. Neexistencia záložného práva na strane navrhovateľa dražby nepochybne dáva možnosť domáhať sa určenia neplatnosti dražby. V prípade procesného úspechu takejto žaloby, by sa vlastníkovi predmetu dražby dostalo kvalitatívne úplne postačujúcej ochrany (§ 21 ods. 5 zákona č. 527/2002 Z. z.), rozdiel je len v tom, že z hľadiska ústavného imperatívu proporcionality a obligatórnej ústavnokonformnej aplikácie právnych noriem je plne na mieste uprednostniť postup výslovne predvídaný zákonom č. 527/2002 Z. z., pretože predstavuje účinný a plnohodnotný prostriedok ochrany práv dotknutých osôb, zároveň však nezabavuje záložného veriteľa možnosti výkonu jeho záložného práva so súčasným zachovaním jeho plnej zodpovednosti za zákonnosť takéhoto procesu. V uvedenej súvislosti poukázal žalovaný v odvolaní na uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11Co/52/2019 zo dňa 12.03.2019, kde Krajský súd v Košiciach uviedol, že žiadny zákon nestanovuje žalovanému povinnosť zdržať sa zákonom predvídaného výkonu záložného práva za predpokladu, že ho bude vykonávať v súlade so zákonom, pričom náprave prípadných pochybení v rámci súdnej kontroly bez hrozby vytvorenia nenávratného stavu, slúži žaloba o neplatnosť dražby, eventuálne ďalšie inštitúty uplatniteľné v rámci zodpovednostných vzťahov pri potencionálnom porušení konkrétnych právnych povinností“. V závere odvolania žalovaný navrhol, aby odvolací súd odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku I. zmenil tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne v celom rozsahu a aby zaviazal žalobcov na spoločnú a nerozdielnú náhradu trov konania žalovaného v rozsahu 100 %.

3. Žalobcovia vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedli, že navrhujú uznesenie Okresného súdu Lučenec sp. zn. 13Csp/31/2023-104 zo dňa 24. 03. 2023 vo výroku I., ktorý odvolaním napadol žalovaný, potvrdiť. Uviedli, že ich nárok je oprávnený a dôvodný a súd prvej inštancie rozhodol správne. Súd prvej inštancie postupoval v zmysle zákona a príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku. Základné predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia boli splnené. Žalobcovia opísali rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov. Súd prvej inštancie sa neodklonil ani od zákona, ani od rozhodovacej praxe. Súd prvej inštancie riadne a starostlivo odôvodnil svoje rozhodnutie o nariadení neodkladného opatrenia. Z odôvodnenia odvolaním napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie je podľa žalobcov jednoznačne zistiteľné, ktoré skutočnosti hodnoverne osvedčujú dôvodnosť a trvanie nároku, pričom tieto skutočnosti súd prvej inštancie podrobne opísal v ods. 1. až 7. odôvodnenia uznesenia, tak ako ich zistil zo žaloby, z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a z priložených dôkazov. V ods. 18. a 19. odôvodnenia uznesenia, súd prvej inštancie stručne a výstižne uviedol význam inštitútu neodkladného opatrenia ako mimoriadneho prostriedku súdnej ochrany a podmienky, za ktorých môže súd nariadiť neodkladného opatrenie. V ods. 20. odôvodnenia uznesenia, súd prvej inštancie vyhodnotil dôvodnosť a trvanie nároku na nariadenie neodkladného opatrenie, pričom správne posúdil, že ide o nárok žalobcov na ochranu vlastníckeho práva, ktoré je chránené Ústavou Slovenskej republiky. Žalovaný nepoprel tvrdenia žalobcov uvádzané v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ani nerozporoval skutkový stav a priložené dôkazy. Nie je pravdivé tvrdenie žalovaného, ktorý tvrdí, že je absolútne neobhájiteľné, že účinok spochybnenia jeho záložného práva bol v odvolaním napadnutom uznesení vyvodенý doslova z ničoho, bez akejkoľvek opory v skutočnostiach, ktoré by po práve mohli k takémuto účinku viesť. V odôvodnení odvolaním napadnutého uznesenia sú uvedené dôvody, na ktorých súd prvej inštancie založil odvolaním napadnuté uznesenie, pričom súd prvej inštancie v odôvodnení odvolaním napadnutého uznesenia dal jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky. Žalovaný v odvolaní nekonkretizoval žiadnu právnu ani skutkovú relevantnú otázku, na ktorú by v odôvodnení odvolaním napadnutom uznesení absentovala odpoveď. Žalovaný v odvolaní uvádza len všeobecné úvahy o absencii odpovedí na právne a skutkovo relevantné otázky. Žalovaným v odvolaní uvedené ustanovenia zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách sú v tomto konaní irelevantné, neaplikovateľné a predčasné. V závere vyjadrenia k odvolaniu žalovaného žalobcovia uviedli, že žiadajú, aby odvolací súd uzneseniu súdu prvej inštancie v odvolaním napadnutom výroku I., ako vecne správne potvrdil.

4. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 ods. 1 CSP) prejednal odvolanie žalovaného v rozsahu a z dôvodov daných ustanovením § 379 a ustanovením § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP (a contrario) a uznesenie súdu prvej inštancie v odvolaním napadnutom výroku I., ktorým súd prvej inštancie nariadil v tam vymedzenom rozsahu neodkladné opatrenie ako vecne správne podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil; vo výroku II. ostalo uznesenie súdu prvej inštancie nedotknuté.

5. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti záverov súdu prvej inštancie z hľadiska žalovaným uplatnených odvolacích dôvodov, uvedených v odvolaní.

6. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z., Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

7. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 325 ods. 2 písm. c) CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby c) nenakladala s určitými vecami alebo právami.

9. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

10. Podľa § 328 ods. 2 CSP, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 30 dní od doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý spĺňa náležitosti podľa § 326. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e) rozhodne súd do 24 hodín od doručenia návrhu.

11. Podľa § 329 ods. 1 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylučenia a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

12. Podľa § 330 ods. 1 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

13. Po prejednaní odvolania žalovaného odvolací súd uvádza, že sa nemožno stotožniť s odvolacou argumentáciou žalovaného, že odvolaním napadnutému uzneseniu súdu prvej inštancie absentuje riadne odôvodnenie. Z obsahu odôvodnenia uznesenia súdu prvej inštancie jasne a zreteľne vyplývajú dôvody nariadenie neodkladného opatrenia v rozsahu vymedzenom vo výroku I. odvolaním napadnutého uznesenia, ktoré nariadenie neodkladného opatrenia súd prvej inštancie odôvodnil jednak tým, že a) žalobcovia osvedčili základné skutočnosti existencie nároku, ktorému sa má nariadením neodkladného opatrenia poskytnúť dočasná ochrana, a to: osvedčili uzatvorenie záložnej zmluvy, začatie výkonu záložného práva a podielové spoluvlastníctvo žalobcov k predmetu záložného práva a tiež b) zamedzením ďalšiemu reťazeniu sporov, keď v odseku 20. odôvodnenia odvolaním napadnutého uznesenia súd prvej inštancie uviedol, že neodkladné opatrenie v rozsahu vymedzenom vo výroku I. odvolaním napadnutého uznesenia nariadil z dôvodu, aby sa predišlo prípadným ďalším sporom vyplývajúcim z vyriešenia otázky platnosti či neplatnosti dobrovoľnej dražby za stavu, keď samotná existencia záložného práva je predmetom sporu. Neobstojí preto argumentácia žalovaného, že súd prvej inštancie nekriticky prevzal argumentáciu žalobcov uvedenú v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, pretože súd prvej inštancie, tak ako to vyplýva z obsahu odôvodnenia odvolaním napadnutého uznesenia, posudzoval návrh na nariadenie neodkladného opatrenia výlučne z hľadiska splnenia predpokladov nariadenia neodkladného opatrenia vymedzených v tzv. hypotéte ust. § 325 ods. 1 CSP, neprejudikoval výsledok konania vo veci samej a už vôbec neposudzoval návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z hľadiska premlčania, ktorému žalovaný venoval značnú časť odvolania, v dôsledku ktorej skutočnosti nemožno považovať odvolanie žalovaného za v celom rozsahu korešpondujúce s dôvodmi odvolaním napadnutého uznesenia.

14. Na základe uvedených skutočností odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v odvolaním napadnutom výroku I. podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správne potvrdil; vo výroku II. zostalo uznesenie súdu prvej inštancie nedotknuté.

15. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov členov senátu 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP).

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.